

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/157/2016
Identifikačné číslo spisu:	4112224323
Dátum vydania rozhodnutia:	13.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4112224323.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne S. F., bývajúcej v Q., zastúpenej JUDr. Petrom Peružekom, advokátom so sídlom v Hlohovci, Podzámska č. 41/A, proti žalovaným 1/ MUDr. S. X., bývajúcemu v Q., 2/ Fakultnej nemocnici Nitra, so sídlom v Nitre, Špitálska č. 6, IČO: 17336007, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 8 C 32/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. februára 2016 sp. zn. 7 Co 1142/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala ochrany osobnosti tvrdiac, že žalovaný 1/ ju poškodil tým, že jej nedovolil opatrovať rodičov, účelovo zmenil potvrdenie o bezvládnosti rodičov a potrebe ich opatery s úmyslom existenčne ju poškodiť, spochybniť jej povest' a poškodiť zdravie jej rodičov. Vzhľadom na ním vydané protichodné lekárske potvrdenia mala problémy v práci, neospravedlnené absencie a napokon prišla o prácu a nemohla si nájsť zamestnanie. Okrem morálnej ujmy, ktorá jej bola spôsobená vyvolaním negatívnej mienky o jej osobe v blízkom okolí, jej žalovaný 1/ spôsobil aj ujmu materiálnu, spočívajúcu v tom, že v dôsledku jeho konania prišla o prácu a pravidelný mesačný príjem. Tým bolo porušené jej právo na osobný a súkromný život. Dôsledky protiprávneho konania žalovaného 1/ a jeho profesionálneho zlyhania nemožno kompenzovať iba ospravedlnením, preto žiadala aj o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pasívnu legitimáciu žalovanej 2/ vyvodzovala z toho, že v čase protiprávneho konania žalovaného 1/ išlo o jeho zamestnávateľa. Podľa jej názoru zodpovedajú za zásah do jej osobnostných práv obaja žalovaní spoločne a nerozdielne.

2. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. mája 2015 č.k. 8 C 32/2012-441 žalobu zamietol ako neopodstatnenú. Vychádzajúc z ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že konanie žalovaného 1/, ktoré spočívalo vo vystavení dvoch protichodných stanovísk k bezvládnosti rodičov žalobkyne, nebolo spôsobilé vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených osobnostných práv, preto ním nemohla byť znížená dôstojnosť a vážnosť žalobkyne; jeho konanie

nemohlo viesť ani k spoločenskej diskreditácii žalobkyne. Predmetné konanie žalovaného 1/ nemôže byť považované ani za príčinu toho, že stratila zamestnanie a stály príjem. Rovnako žalovaná 2/ svojím konaním nezasiahla do chránených osobnostných práv žalobkyne, preto je neopodstatnená aj voči nej smerujúca žaloba. Dodal, že do danej situácie sa dostala žalobkyňa sama najmä svojím nedôsledným postupom pri riešení neplateného voľna v zamestnaní. Výpoveď z pracovného pomeru nedostala preto, že by zamestnávateľ, u ktorého vtedy pracovala, neuznal potrebu opatery rodičov a z toho dôvodu jej udelil absencie, ale preto, že svojvoľne (bez odsúhlasenia neplateného voľna) prestala chodiť do práce napriek opakovanej výzve, aby požiadala o neplatené voľno. Keďže takú žiadosť nepodala, bola jej neprítomnosť na pracovisku posúdená ako absencia. Žalobkyňa bez poskytnutia neplateného voľna zamestnávateľom nebola oprávnená vymenšovať pracovné zmeny.

3. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. februára 2016 sp. zn. 7 Co 1142/2015 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). V odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil rozhodujúce skutkové okolnosti, na ich základe dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré primerane právne posúdil. V danom prípade žalobkyňa nepreukázala existenciu konania žalovaných, ktoré by neoprávnené zasiahlo do jej osobnostných práv a malo za následok stratu jej zamestnania, pracovné a spoločenské zdiskreditovanie a nepriaznivú finančnú situáciu.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie s odôvodnením, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť realizovať jej procesné oprávnenia [§ 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)] a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Podľa jej presvedčenia je napadnuté rozhodnutie nedostatočne odôvodnené do tej miery, že je nepreskúmateľné, v čom videla procesnú vadu zmätočnosti. K tejto istej vade došlo podľa jej názoru tým, že súdy nevykonali ňou navrhované dôkazy. Z uvedených dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaní sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

6. Dovolanie bolo podané 27. apríla 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

8. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

8.1. Dovolaná podaná do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.)], ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci, a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

8.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok

nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

9. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 8.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôžu uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

10. Podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

11. Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku, ktorý nemá znaky tých rozsudkov, proti ktorým bolo dovolanie v zmysle § 238 O.s.p. prípustné. Podané dovolanie teda v zmysle tohto ustanovenia nevyvolalo účinky, ktoré by podľa právneho stavu do 30. júna 2016 umožňovali uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

12. V danej veci by preto dovolanie bolo prípustné, iba ak v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolaiteľka procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

13. Žalobkyňa tvrdí, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Podľa predchádzajúcej právnej úpravy sa odňatím možnosti konať pred súdom rozumel procesne nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Obsah spisu nenasvedčuje tomu, že by niektoré z týchto oprávnení bolo dovolaiteľke odňaté.

14. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. nebola spôsobilá založiť ani žalobkyňou namietaná nepreskúmateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd v súvislosti s týmto konštatovaním poukazuje na judikát R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko R 2/2016. Konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje podrobné vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s § 219 ods. 2 O.s.p. Dovolací súd pripomína, že aj podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (viď rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 196/2014) „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. K námietke žalobkyne, že súd nevykonával ňou navrhované dôkazy, dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo do 30. júna 2016 ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, prípadné nevykonanie všetkých

navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

16. Dovolateľka namieta aj to, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

16.1. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci bolo do 30. júna 2016 považované za relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., ktorý ale mohol byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní.

16.2. Do vyššie uvedeného dňa nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladalo (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by podľa § 238 O.s.p. zakladal prípustnosť dovolania. Rovnaký záver vyplýva z aktuálneho judikátu R 24/2014.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne, ktoré bolo podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo v danom prípade účinok umožňujúci dovolaciemu súdu, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

18. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.